

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр.1203- 191/6

Скопје, 09.07. 2009 година

**ДО
ГРАДОНАЧАЛНИКОТ НА ОПШТИНА СОПИШТЕ**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Буџетот на Општина Сопиште за 2008 година, кои се прикажани на страните 7 и 8.

2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е извршена согласно член 38 од Законот за финансирање на единиците на локална самоуправа, член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.

3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Буџетот на општина Сопиште за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.

4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:

- Љупчо - Кеџ Мицковски - Градоначалник на Општина Сопиште во 2008 година.

5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните од 1 до 6 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.

6. Ревизијата од точка 1 на овој извештај е планирана и извршена во период од 13.04. до 24.04.2009 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива;
- дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.

9. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користени сметководствени принципи, како и на важни проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

10. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2008 година, ревизорите на Државниот завод за ревизија го утврдија следното:

10.1. Систем на интерни контроли во процесот на утврдување и наплата на приходите за чие администрирање е надлежна општината

10.1.1. Општина Сопиште нема воспоставено интерни контроли во процесите на утврдување и наплата на приходите за чие администрирање е надлежна општината поради што е утврдено постоење на ризик од нецелосно и неточно утврдување и наплата на приходите. Општо, за сите приходи е утврдено дека:

- не се изготвени пишани процедури во кои јасно ќе бидат дефинирани надлежностите и одговорностите при утврдувањето и контролата на пресметките за утврдување на даноците на имот и на специфични услуги на сите вработени во организациони единици на општинската администрација вклучени во утврдувањето и наплатата на приходите. Не постои разграничување на надлежностите во фазата на утврдување, пресметка, контрола и наплата на приходите, односно не се врши контрола на висината на пресметаните даноци и надоместоци;
- работните задачи во Правилникот за систематизација на работните места во општинската администрација на Општина Сопиште не се јасно утврдени, не постои разграничување на надлежностите и одговорностите, така што не обезбедуваат функционирање на системот на интерни контроли.

Невоспоставените контролни постапки при утврдување на висината на обврските, придонесува за постоење ризик од помалку наплатени приходи во корист на Општината и ограничување на планираните активности на Општината.

Препорака:

Градоначалникот на општина Сопиште:

- да донесе пишани процедури во кои јасно ќе бидат дефинирани надлежностите и одговорностите при утврдување и пресметки на даноците на имот и на специфични услуги на сите вработени во општинската администрација вклучени во утврдувањето и наплатата на даноците, со посебна нагласка на контролата на сите чекори во постапката.

Одделението за финансии, даноци и комунални такси во општина Сопиште:

- пред изготвувањето на поединечните даночни решенија за данок на имот да изготвува авторизирани облагателни листи (потврдени од задолжените лица, раководителот на одделението и градоначалникот).

10.2. Неправилна примена на акти

10.2.1. Не се спроведени законските обврски утврдени со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници, Законот за финансирање на единиците на локалната

самоуправа и Законот за внатрешна ревизија во јавниот сектор:

- за одредување одговорен сметководител, кој заедно со градоначалникот е одговорен за примената на одредбите од Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници,
- за воспоставување систем и процедури за внатрешна ревизија. Во актот за организација, делокруг и начинот на извршување на задачите на општинската администрација донесен во март 2008 година е уредено дека внатрешната ревизија во општината ќе ја врши внатрешен ревизор од друг субјект од јавниот сектор, меѓутоа, оваа одредба не е спроведена бидејќи се очекува согласност од Министерството за финансии.

Не спроведувањето на законските одредби во однос на одредување одговорен сметководител и ангажирање внатрешен ревизор ја намалува контролата на трошењето на средствата од буџетот и го зголемува ризикот од плаќања кои не се во согласност со законските прописи.

Препорака:

Градоначалникот на општината:

- да одреди одговорен сметководител, и
- да склучи договор за вршење внатрешна ревизија од единица за внатрешна ревизија од друг субјект во јавниот сектор по претходна согласност од Министерството за финансии.

10.2.2. Општина Сопиште во Буџетот за 2008 година има планирано приходи и расходи во износ од 167,833 илјади денари. Во текот на годината се реализирани приходи во износ од 47,059 илјади денари, расходи 39,239 илјади денари, и е остварен вишок на приходи во износ од 7,820 илјади денари. Приходите се остварени со 28% во однос на планираниот износ, а расходите со 23%. Согласно законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа доколку во текот на фискалната година приходите и расходите не се остваруваат во планираниот обем, градоначалникот на општината му предлага на советот измени и дополнувања на буџетот, меѓутоа, во 2008 година не е извршен ребаланс на буџетот.

Неусогласеноста на остварените буџетски приходи и расходи со планираните создава можност од преземање на обврски за кои реално не се обезбедени средства во буџетот и нивно пренесување во наредната фискална година.

Високото ниво на планираниот буџет во Општината се објаснува со очекувањата дека во текот на 2008 година ќе отпочне реализацијата на проектот "Сончев Град" поради што е планирано остварување на надоместокот за уредување на градежното земјиште во износ од 123,849 илјади денари, како и зголемено ниво на другите приходи кои општините ги остваруваат во врска со издавањето одобренија за градби. Истовремено, планирани се и трошоци за изградба на системи за водоснабдување во износ од сто милиони денари.

Препорака:

Градоначалникот на Општината да воспостави редовна комуникација со органите на републичко ниво во чија надлежност се активности од кои зависат одредени функции на Општината заради нивно попрецизно планирање и усогласување на финансиските планови.

10.2.3. Општина Сопиште нема донесено Програмата за уредување на градежното земјиште на подрачјето на Општината за 2008 година, што како обврска произлегува од Законот за градежно земјиште.

Со оглед на фактот дека во Програмата, меѓу останатото треба да се содржани податоци за обемот и степенот на опремување на градежно земјиште со објекти на основната и секундарната инфраструктура, за трошоците за уредување на градежното

земјиште, висината на надоместокот за уредување на градежното земјиште и неговата распределба, начинот на распределба на средствата за финансирање за изградба и одржување на инфраструктурата, не донесувањето на Програмата влијае на реалноста на прибраните средства од граѓаните, планираните средства во Буџетот за уредување на градежното земјиште и ненаменско користење на буџетските средства.

Препорака:

Советот на Општината да донесе Програма за уредување на градежното земјиште, со содржина утврдена во Законот за градежно земјиште.

10.2.4. Не се преземаат мерки на присилна наплата на пристигнатиот даночен долг и комуналните такси за фирми што даночниот обврзник не ги платил доброволно во пропишаниот рок утврдени во Законот за даноците на имот, што се објаснува со слабата платежна моќ на населението.

Отсуството на активности и мерки за присилна наплата на даночниот долг, придонесува за постоење ризик од помалку и ненавремено наплатени приходи и ограничување на планираните активности на Општината.

Препорака:

Одделението за правни работи, во соработка со одделението за финансии, даноци и комунални такси, да преземе мерки за присилна наплата на побарувањата.

10.2.5. Согласно Законот на даноците на имот, пазарната вредност на недвижниот имот која претставува основа на данокот на имот се утврдува според Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот.

Комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот формирана од Советот на Општина Сопиште не ги применува во целост елементите за проценка на вредноста на недвижноста содржани во Методологијата (не се проценуваат елементи кои задолжително ги има во градбите).

Пресметките на пазарната вредност на недвижноста што ги изготвува Комисијата во одредени случаи не се потпишани од членовите, што го доведува во прашање нејзиното регуларно работење.

Неприменувањето на елементите за проценка на недвижниот имот, како и неавторизираните проценки, ги става во нерамноправна положба обврзниците за плаќање на даноци на имот и предизвикува ризик од помалку остварени приходи во општинскиот буџет.

Согласно Законот за даноците на имот, во недвижен имот се вбројуваат земјишта и згради. Во општина Сопиште, данок на имот се пресметува и се наплатува само за изградени објекти, а не и за земјиштето кое го имаат даночните обврзници кое според категоризација на земјиштето припаѓа на територија опфатена со урбанистички планови и подлежи на плаќање на данок на имот. Ова влијае на утврдување и остварување на помалку даночни приходи во Буџетот на Општината.

Препорака:

Комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот:

- целосно да ја применува Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот, особено во делот на елементите за проценка на вредноста на недвижноста;
- проценката да ја верификуваат сите членови на комисијата;
- во вредноста на даночната основа да ја вклучува вредноста на градежното земјиште.

10.2.6. Цените за утврдување на пазарната вредност на земјиштето на територија на општина и за издавање под закуп на деловен простор во сопственост на општината не

се усвоени од Советот на Општината како надлежен орган за утврдување на висината на даночните стапки и надоместоци врз основа на што општината ги утврдува своите изворни приходи. Проценката се врши врз основа на цени на земјиштето утврдени од комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижен имот, односно врз основа на цени за закупнина утврдени од Комисијата за издавање под закуп на деловен простор.

Утврдувањето на цените врз основа на акти донесен од ненадлежен орган, може да придонесе за нееднаква примена на утврдените вредности.

Препорака:

Советот на Општината да донесе акти за утврдување на:

- цена на земјиштето на територијата на општина Сопиште
- висината на надоместокот за издавање под закуп на деловен простор во сопственост на општина Сопиште.

10.3. Неправилна примена на сметководствени политики и начела

10.3.1. Општина Сопиште има склучено договори за издавање под закуп на деловен простор во сопственост на општината, за кои одделението за финансии, даноци и комунални такси не издава месечни фактури кон корисниците. Не е воспоставена ниту евиденција на побарувањата по овој основ, што како ефект има помалку наплатени приходи, како и помалку искажани побарувања во Билансот на состојба.

Препорака:

Одделението за финансии, даноци и комунални такси да воспостави пракса за издавање на месечни фактури кон корисниците на деловен простор и нивна сметководствена евиденција.

10.4. Неправилности во искажувањето на позициите приходите/расходите

10.4.1. Со министерствата кои учествуваат во финансирањето на проектите „Чистење на депонии на територија на општина Сопиште“ и „Изградба на водовод во село Патишка Река“ склучени се договори за цесии заради плаќање на обврските на општината спрема избраните добавувачи. Платените обврски со цесии на општина Сопиште се во износ од 3,000 илјади денари.

Договорите за цесии не се реализирани преку прометот на трезорската сметка на Буџетот на општина Сопиште, така што само евидентно се искажани промени во трошоците и приходите како на сметката на Буџетот, така и на сметката на Органот.

Ваквиот начин на проценување на трошоците и приходите не е во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и принципот на парично искажување на промените и има за ефект нереално искажување на позициите од Билансот на приходи и расходи.

Препорака:

Раководителот на одделението за финансии, даноци и комунални такси договорите за цесии да ги реализира преку трезорската сметка како и сите други обврски.

10.5. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојба

10.5.1. Во Билансот на состојба на 31 декември 2008 година не се искажани побарувања по основ на:

- данок на имот за кој во Општината нема податок колку изнесува на крајот на годината;

БУЏЕТ НА ОПШТИНА СОПИШТЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- неплатена комунална такса за фирма во износ од 616 илјади денари по решенија од 2007 и 2008 година;
- неплатени локални такси за приклучоци кон водоводна и фекална мрежа во износ од 184 илјади денари поради неевидентирани договори од 2007 и 2008 година.

Непостоење на евиденција за побарувањата што општина Сопиште ги има од други субјекти влијае општинската администрација да не презема навремени мерки за нивна наплата (опомени, присилна наплата), што создава ризик од помалку наплатени приходи, нивно неточно планирање и неисполнување на програмите .

Препорака:

Одделението за финансии, даноци и комунални такси да воведат поединечна евиденција на побарувањата по сите основи, додека побарувањата за данокот од имот да се евидентираат збирно врз основа на решенијата за плаќање на данок на имот. Одделението за правни работи навремено да презема мерки за редовна наплата на побарувањата.

11. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 10.2.5, 10.2.6, 10.3.1, 10.4, и 10.5 финансиските извештаи не ја претставуваат вистинито и објективно финансиската состојба на Буџетот на општина Сопиште на ден 31 декември 2008 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

12. Мислењето за наменското и законско користење на средствата кои претставуваат државни расходи е изразено во Извештајот за извршената ревизија на Органот на општина Сопиште.

Скопје 01.07.2009 година

Овластен Државен Ревизор

БУЏЕТ НА ОПШТИНА СОПИШТЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БУЏЕТ НА ОПШТИНА СОПИШТЕ

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2008 година

Опис на позицијата	Образложение	во 000 Ден.	
		2008	2007
Приходи			
Даночни приходи	3.1.	23,303	23,128
Неданочни приходи	3.2.	1,637	860
Капитални приходи	3.3.	2,491	288
Трансфери и донации	3.4.	19,628	10,685
Вкупно приходи		47,059	34,961
Расходи			
Тековни расходи			
Плати, наемнини и надомести	3.5.1.	9,750	8,091
Резерви и недефинирани расходи	3.5.2.	80	15
Стоки и услуги	3.5.3.	16,453	11,336
Субвенции и трансфери	3.5.4.	95	303
Вкупно тековни расходи		26,378	19,745
Капитални расходи	3.6.	12,861	13,092
Вкупно расходи		39,239	32,837
Суфицит (вишок) на приходи		7,820	2,124

БУЏЕТ НА ОПШТИНА СОПИШТЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31 ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	Образло- жение	2008	во 000 Ден. 2007
Актива			
Тековни средства			
Парични средства	4.1.1.	7,820	2,124
Вкупно тековни средства		7,820	2,124
Вкупна актива		7,820	2,124
Пасива			
Тековни обврски			
Пасивни временски разграничувања	4.2.1.	7,820	2,124
Вкупно краткорочни обврски		7,820	2,124
Вкупна пасива		7,820	2,124